

Nr 261.

Av herr Nilsson, Johan, i Kristianstad m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående tillfällig löneförbättring under budgetåret 1928—1929 för viss personal inom den civila statsförvaltningen.

I proposition nr 91 till årets riksdag föreslår Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln tillfällig löneförbättring för landsfogdarna för budgetåret 1928—1929 med 1,200 kronor eller med enahanda belopp, som utgår för innevarande budgetår.

Enligt vad vi inhämtat, har föreningen Sveriges landsfogdar i skrivelse till Kungl. Maj:t den 18 oktober 1927, under hänvisning till att framläggande till 1928 års riksdag av proposition om definitiv lönereglering åt landsfogdarna icke kunnat utlovas, hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes till årets riksdag avlåta proposition om sådan tillfällig löneförbättring för landsfogdarna, att dessa i avbidan å definitiv lönereglering komme att i lönehänseende jämnställas med å D-ort placerade, till lönegraden B 28 hörande tjänstemän.

Denna framställning har i föreliggande proposition ej vunnit beaktande.

Frågan om beviljande av definitiv lönereglering åt landsfogdarna var nästlidet år föremål för riksdagens prövning på grund av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen då framlagda förslag.

Kungl. Maj:t hade därvid föreslagit landsfogdarnas placering i lönegraden B 27. I propositionen anförde departementschefen bland annat följande:

Beträffande ifrågavarande befattningar gällde i särskild grad, att gagnet med desamma vore i hög grad beroende av innehavarnas duglighet, framför allt av deras förmåga av självständighet och eget omdöme, deras initiativkraft och intresse för tjänsten. Detta vore av särskild betydelse i betraktande av landsfogdens ställning såsom polischef. En annan mycket viktig sida av landsfogdarnas uppgift, som därvid komme i betraktande, vore deras ställning som i vissa hänseenden mellanhand mellan länsstyrelsen och landsfiskalerna. Det syntes därför vara av stor betydelse, att löneförmånerna vore sådana, att tjänsterna kunde besättas med fullt kompetenta personer. I detta hänseende kunde erinras, att på grund av brist på dugliga sökande, uppfyllande de gällande kompetensvillkoren, man under de gångna åren upprepade gånger varit nödsakad att dispensera från dessa grunder. Av än större betydelse bleve tillgången till kompetenta landsfogdar med hänsyn därtill att, i vilken riktning en blivande processreform än komme att läggas, den säkerligen komme att ställa större krav än för närvarande på innehavarna av landsfogdetjänsterna eller däremot svarande befattningar. En ytterligare omständighet, som syntes tala för en relativt hög löneställning för landsfogdarna, vore vad som anförts därom att landsfogdebefattningarna hittills i allmänhet varit — och även i regel borde vara — sluttjänster.

En inom riksdagens första kammare av undertecknade Nilsson och Rooth m. fl. den 15 januari 1927 väckt motion nr 11 i anledning av Kungl. Maj:ts ovannämnda förslag till lönereglering för landsfogdarna innehöll följande: Motionärerna funne med mycket stor tillfredsställelse, att Kungl. Maj:t äntligen upptagit denna angelägna fråga till lösning. Emellertid ansåge motionärerna, att den lönegrad, i vilken landsfogdarna placerats, icke vore tillfredsställande. Med den kännedom, motionärerna ägde om den ställning, som landsfogdarna innehade eller borde innehava i förhållande till länsstyrelsernas tjänstemän, ansåge motionärerna, att landsfogdarna i lönehänseende borde placeras emellan assessor och avdelningschef och ej, som föreslaget vore, i jämbredd med assessor. Motionärerna kunde för övrigt fullt instämma i föredragande departementschefens motivering för landsfogdarnas placering i lönegrad. De endast skilde sig från det slut, vartill statsrådet kommit och som av honom motiverades därmed, att en högre placering än i assessors lönegrad, B 27, icke skulle vara tillräddig på grund av därmed följande konsekvenser. Då motionärerna icke kunde finna, att några sådana vore att befara, ansåge de, att statsrådets farhågor vore obefogade, och hemställde, att riksdagen vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag till lönereglering för landsfogdarna måtte placera landsfogdarna i lönegrad B 28.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag och motionen i ärendet föranledde ej annan riksdagens åtgärd än att riksdagen medgav förhöjning av den tillfälliga löneförbättringen för landsfogdarna från 900 till 1,200 kronor. Till stöd för detta medgivande återopade riksdagen den mindre gynnsamma löneställning, i vilken landsfogdekåren efter beslutet vid 1925 års riksdag om lönereglering för länsstyrelserna kommit i förhållande till länsstyrelsernas personal, med vilken den dock mycket nära sammanhörde, ävensom den ansvarsfulla ställning, som landsfogdarna fått sig tilldelad inom landsbygdens åklagarväsen efter genomförandet av 1925 års polisreform.

Vi hava med beklagande sett, att frågan om definitiv lönereglering för landsfogdarna icke av Kungl. Maj:t framlagts för årets riksdag samt att ej heller någon enligt vår mening tillfredsställande compensation i form av höjning av den tillfälliga löneförbättringen föreslagits. Den av 1927 års riksdag beslutade obetydliga höjningen måste nämligen anses otillräcklig.

Även om vi ej anse oss böra, till föregripande av Kungl. Maj:ts åtgärd i sadant avseende, nu framkomma med förslag om definitiv lönereglering, anse vi oss dock ej kunna underlåta att i avbidan därå föreslå avhjälpande av landsfogdarnas nuvarande otillfredsställande och i förhållande till tjänstemännen vid länsstyrelserna missgynnade ställning i lönehänseende genom beredande av en tillbörlig höjning av den tillfälliga löneförbättringen.

Till stöd för denna vår mening anhålla vi att få fästa uppmärksamheten på följande förhållanden.

Av de nuvarande 24 landsfogdarna, vilka äro pensionsmässiga vid 65 års ålder, uppnå *hälften* pensionsåldern under tidsperioden 1928—1933 och avgå ur tjänsten i enlighet med följande:

1928 — 1.	1931 -- 1.
1929 — 1.	1932 -- 1.
1930 — 1.	1933 -- 7.

För närvarande torde det finnas få om ens några tingsmeriterade jurister, vilka förvärvat den för befattningen erforderliga polis- och rådhusrättsutbildningen.

Det gäller att för det stora antal befattningar, som inom de närmaste åren bliva lediga, få fram *kvalificerade* personer.

Med nuvarande dåliga löneförhållanden kan man ej räkna med detta. Därtill erfordras en avsevärd förbättring av löneförmånerna. Och denna förbättring måste genomföras *med det allra snaraste*. Ty förutom den formella kompetensen, för vars förvärvande efter fullbordad tingstjänstgöring kräves ett års extra utbildning, måste det även fordras viss tids *praktisk erfarenhet* och prövning i ämbetet, innan man kan konstatera, huruvida vederbörande är lämplig för arbetet.

Om kåren vid denna betydande rekrytering ej tillföres de kvalificerade och dugande krafter, som allmänneligen efterlysas, äventyras den tjänsteduglighet och nytta, som man förväntat sig av densamma, och ändamålet med inrättandet av ifrågavarande befattningar blir då alldeles förfelat.

Härtill kommer, att 1925 års polisreform, vilken är under genomförande på landsbygden och senast den 1 januari 1932 skall vara i sin helhet genomförd, tillför landsfogdarna åtskilliga omfattande och krävande arbetsuppgifter såväl med avseende å själva organiserandet av det nya polisväsendet som ock beträffande de lönefrågor, instruktioner och tjänstetillsättningar, som därav föranledas.

Beträffande det belopp, varmed tillfällig compensation bör utgå, anse vi detsamma böra bestämmas till samma belopp, som i sådant avseende föreslagits uti en av undertecknade Nilsson och Rooth m. fl. år 1926 i ämnet väckt motion eller till 1,900 kronor.

På grund av vad sålunda anförts, få vi hemställa,

dels att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t tacktes snarast möjligt framlägga förslag om ny definitiv lönereglering för landsfogdarna,

dels ock att riksdagen i avvidan härå måtte vid sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 91, fastställa den tillfälliga löneförbättringen för landsfogde under budgetåret 1928—1929 att utgå med 1,900 kronor.

Stockholm den 2 mars 1928.

Joh. Nilsson
i Kristianstad.

Hj. L. Hammarskjöld.

Gustaf W. Roos.

J. W. Spens.

Axel Rooth.